

ПРОБЛЕМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Економічний рівень розвитку світової цивілізації та кожної окремої країни визначається освітнім та професійним рівнем членів суспільства. У сучасних умовах воно ставить перед вищими та середніми спеціальними закладами освіти завдання – надати кожній людині вільний, відкритий доступ до неперервної освіти протягом усього життя відповідно до її інтересів, здібностей та потреб. При цьому важливо забезпечити її інтеріоризацію в умовах високих темпів формування інформаційного суспільства, підготовки до можливих та об'єктивних змін професій, активізації самостійної діяльності і спілкування у виробничій та соціокультурній сферах.

У зв'язку з активним розвитком та використанням в освітньому середовищі нових інформаційних технологій саме дистанційна освіта спроможна забезпечити виконання поставлених завдань, яка набула широкого впровадження в багатьох країнах світу, у тому числі й у Великобританії.

Провідне місце у системі дистанційної освіти (ДО) Великобританії посідає Відкритий університет (ВУ), який має неабиякий успіх у світі. Він розпочав свою діяльність 1969 року, а вже з 1971 р. розширив сферу впливу на Північну Америку, пізніше — на багато інших країн. Так, 1999 року у Британському ВУ навчалося 137 тис. студентів із Об'єднаного Королівства і понад 20 тис. студентів з Європи та з інших країн світу. Університет щороку продає 45 тис. навчальних комплектів, у ньому працює 7 тис. тьюторів, кожний з яких керує роботою приблизно 20 студентів (Copyright © 1994—2002 Encyclopedia Britannica, Inc.). ВУ неухильно проводить політику відкритого доступу, яка відбиває впевненість, що всі бажаючі повинні мати рівні можливості навчатися.

Окрім державного асигнування ДО, у Великобританії практикується приватна оплата навчання студентів, які отримують освіту у ВУ та інших центрах ДО. Так, з початку заснування університету майже 30 тис. роботодавців платили за навчання працівникам своїх фірм, серед яких лідерами є такі організації, як Abbey National, BT, Hewlett Packard та численні британські відді-

ли місцевого самоврядування, Організація Об'єднаних Націй та Європейська комісія. Студентів ВУ цінують за академічні, професійні знання та навички, а також високий рівень мотивації, наполегливість, організованість, уміння ефективно використовувати робочий час.

Дистанційна освіта останніми роками набула поширення також і в інших країнах світу, серед яких Іспанія, Індія, Німеччина, Норвегія, США, Канада та ін. У Європі та Північній Америці створюються консорціуми провідних університетів, які надають широкий спектр освітніх послуг. Так, асоціація дистанційної освіти в США об'єднує у своєму складі 5 тис. навчальних закладів (*Гречников Ф., Соловов А.* Экспорт дистанционных образовательных услуг. — М., 1999. — № 3.). ЮНЕСКО проводить велику роботу щодо організації розподільного університету, об'єднання в якому відбуватиметься у віртуальному середовищі незалежно від розташування, кордонів та обмежень часу.

Україна не стоїть осторонь процесів інтеграції та глобалізації освіти, в тому числі розвитку ДО, яка останніми роками почала впроваджуватися у систему національної освіти. Але слід зазначити, її ще юридично не узаконено, бо немає правових основ. Це питання порушувалося на серії круглих столів «Інформаційні технології в освіті», які відбулися у 2002 р. у м. Києві згідно з регламентом роботи проекту «Інноваційний трамплін» Представництва ООН в Україні. Метою круглих столів була концентрація зусиль усіх зацікавлених сторін щодо впровадження та розвитку в Україні дистанційних форм навчання, визначення організаційних, законодавчих та методичних потреб його забезпечення.

Головна проблема полягає в тому, що без відповідного законодавства неможливо успішно розв'язувати проблеми впровадження в освіту новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та розвитку дистанційного навчання в Україні. Результатом засідань круглих столів стало написання «Зеленої книги щодо проблем впровадження інформаційних технологій в освітній галузі», яка була передана на розгляд у Верховну Раду України.

Отже, для успішного розвитку ДО в Україні необхідні відповідні державні акти її узаконення, створення регіональних центрів ДО (можливо, при вищих навчальних закладах), відповідне матеріально-технічне та методичне забезпечення, підготовка кадрів для специфічної форми навчання у системі ДО.